

ХАРАКТЕРНІ РИСИ ВИМУШЕНОГО АБО ЕКСТРЕНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Українсько-американський університет Конкордія (УАУК) має значний досвід в сфері дистанційного навчання та якісної онлайн-освіти. У 2008 році розитковий онлайн-освіти в УАУК надав спільний пілотний проект з відомим американським університетом Indiana Wesleyan University (штат Індіана, місто Меріон). Перші три курси з мультинаціональних підприємств та політики бізнесу для бакалаврів і міжнародного менеджменту для магістрів викладалися англійською мовою командою із шести докторантів цього американського університету. Цей проект поклав початок історії розвитку дистанційної освіти в УАУК і надав викладачам і студентам нашого ЗВО добре розуміння продуктивної моделі якісної онлайн-освіти. З цього спільного українсько-американського пілотного проекту дистанційного надання якісної онлайн-освіти УАУК почав імплементувати її у своїй діяльності. Цей практичний досвід став у нагоді в період пандемії COVID-19 й дозволив викладачам і студентам УАУК «м'якше» перейти на вимушений онлайн або змішаний формат навчання.

Американські фахівці [1] зазначають, що добре спланований досвід навчання в Інтернеті суттєво відрізняється від курсів, що пропонуються в Інтернеті у відповідь на кризу або катастрофу. Коледжі та університети, які працюють над підтримкою інструктажу під час пандемії COVID-19, повинні розуміти ці відмінності, оцінюючи це надзвичайне дистанційне навчання.

Під час пандемії, що розповсюджується досить швидко та недостатньо зрозуміло та через загрозу зараження COVID-19, коледжі та університети США стикаються з рішеннями про те, як продовжувати викладати та навчати, зберігаючи викладачів, персонал та студентів у безпеці від надзвичайних ситуацій, пов'язаних із громадським здоров'ям. Багато установ вирішили скасувати всі очні заняття, включаючи лабораторії та інший досвід навчання, і зобов'язали викладачів перевести свої курси в Інтернеті, щоб запобігти поширенню вірусу, що викликає COVID-19. Список ЗВО, які приймають це рішення, щодня збільшується. Інститути будь-якого розміру та типу – державні коледжі та університети, установи Ліги Плюща, коледжі та інші – переносять свої класи в Інтернет [2-5].

Переміщення інструкцій в Інтернеті може забезпечити гнучкість викладання та навчання в будь-

якому місці і в будь-який час, але швидкість, з якою передбачається здійснити цей перехід до онлайн-навчання, є безпрецедентною і приголомшливою. Незважаючи на те, що співробітники та команди в кампусі зазвичай доступні, щоб допомогти викладачам дізнатись про тонкощі дистанційної освіти та впровадити навчання в Інтернеті, ці групи зазвичай підтримують невеликий пул викладачів, зацікавлених у навчанні в Інтернеті. У нинішній ситуації ці люди та команди не зможуть запропонувати однаковий рівень підтримки всім викладачам у такому вузькому вікні підготовки [1].

Викладачі повинні імпровізувати й приймати швидкі рішення в менш ідеальних обставинах. Яким би розумним не було рішення, що з'являються, багато викладачів, зрозуміло, знаходять цей процес напруженим.

Інтернет-освіта, включаючи викладання та навчання в Інтернеті, вивчається десятки років. Численні наукові й практичні дослідження, теорії, моделі, стандарти та критерії оцінки зосереджені на якісному онлайн-освіті, онлайн-навчанні та розробці онлайн-курсів. З досліджень відомо, що ефективне навчання в Інтернеті є результатом ретельного проектування та планування навчальних занять із використанням систематизованої моделі проектування та розробки [6]. Процес проектування та ретельний розгляд різних дизайнерських рішень впливають на якість навчання. І саме цей ретельний процес проектування у більшості випадків може бути відсутній у цих аварійних змінах.

Одне з найбільш вичерпних резюме досліджень онлайн-навчання виходить із книги [7]. Автори виділяють дев'ять вимірів, кожен з яких має безліч варіантів, висвітлюючи складність дизайну та процес прийняття рішень. Дев'ять вимірів – це модальність, темп розвитку, співвідношення студент-викладач, педагогіка, роль викладача в Інтернеті, роль студента в Інтернеті, синхронність онлайн-спілкування, роль оцінок в Інтернеті та джерело зворотного зв'язку.

На відміну від досвіду, який планується з самого початку та призначений для роботи в режимі он-лайн, вимушене або екстрене дистанційне навчання (В/ЕДН) – це тимчасовий перехід викладання в альтернативний режим внаслідок кризових обставин. Він передбачає використання повністю віддалених навчальних рішень для викладання чи навчання, які в іншому випадку могли б проводитись очно або у

вигляді змішаних або гібридних курсів, і які повернуться до цього формату, як тільки криза чи надзвичайна ситуація стихнуть. Першочерговою метою за цих обставин є не відтворення міцної освітньої екосистеми, а швидше надання тимчасового доступу до інструктажів та інструктажів таким способом, який швидко встановлюється та надійно доступний під час надзвичайних ситуацій чи кризи. Коли ми розуміємо В/ЕДН таким чином, ми можемо почати розлучати його з «онлайн-навчанням». Є багато прикладів реагування різних країн на закриття шкіл та університетів у кризовий час шляхом впровадження таких моделей, як мобільне навчання, радіо, змішане навчання чи інші рішення, які в контексті позааудиторного навчання є більш здійсненними.

Планування надання освіти під час кризових ситуацій потребує творчого вирішення проблем. Необхідно мислити нестандартно, щоб отримати різні можливі рішення, які допоможуть задовольнити нові потреби учнів та спільнот. У деяких випадках це може навіть допомогти знайти нові рішення нерозв'язних проблем. Таким чином, може виникнути спокуса думати про В/ЕДН як простий підхід до стандартних інструкцій. Насправді це спонукає думати про способи доставки, методи та засоби масової інформації, зокрема, оскільки вони відповідають швидко мінливим потребам та обмеженням у ресурсах, таких як підтримка та навчання викладачів [8].

У нинішній ситуації команди підтримки кампусу, які зазвичай доступні для допомоги викладачам у вивченні та впровадженні онлайн-навчання, не зможуть запропонувати однаковий рівень підтримки всім викладачам, які цього потребують. Команди підтримки викладачів і співробітників відіграють вирішальну роль у навчанні студентів, допомагаючи викладачам розвивати досвід особистого або онлайн-навчання. Поточні моделі підтримки можуть включати підтримку проектування повного курсу, можливості професійного розвитку, розробку контенту, навчання та підтримку системи управління навчанням та створення мультимедіа у партнерстві з викладачами. Викладачі, які шукають підтримки, як правило, мають різний рівень цифрової плавності (здатності ефективно та етично інтерпретувати інформацію, виявляти сенс, розробляти зміст, конструювати знання та передавати ідеї у цифрово-пов'язаному світі) та часто звикають до індивідуальної підтримки, експериментуючи з онлайн-інструментами. Перехід до В/ЕДН вимагає, щоб викладачі взяли на себе більше контролю над процесом планування, конструювання, розробки та впровадження курсів. Очікуючи швидкого розвитку онлайн-викладацьких і навчальних заходів й великої кількості викладачів, які потребують підтримки, команди з розвитку та підтримки викладачів і співробітників повинні знайти способи задовольнити інституційну потребу у забезпеченні наступності навчання, допомагаючи викладачам

розвивати навички роботи та викладання в Інтернет-середовищі. Таким чином, ЗВО повинні переосмислити спосіб роботи підрозділів інструктажу, принаймні під час кризи.

Швидкий підхід, необхідний для В/ЕДН, може знизити якість проведених курсів. Повний проект розробки може зайняти місяці, якщо його правильно виконати. Потреба «просто отримати його в Інтернеті» суперечить часу та зусиллям, які зазвичай витрачаються на розробку якісного курсу. Інтернет-курси, створені таким чином, не слід сприймати як довготермінові рішення, а сприймати їх як тимчасове рішення негайної проблеми. Особливо стурбованим є ступінь, в якому доступність навчальних матеріалів не може бути вирішена під час В/ЕДН. Це лише одна з причин того, що універсальний дизайн навчання (УДН) повинен бути частиною всіх дискусій навколо викладання та навчання. Принципи УДН зосереджені на розробці навчальних середовищ, які є гнучкими, інклюзивними та орієнтованими на студентів, щоб гарантувати, що всі студенти можуть отримувати доступ до матеріалів курсу, заходів і завдань та вивчати їх [9].

ЗВОБ установи та організації, безумовно, мають проводити оцінку своїх зусиль щодо В/ЕДН. Що ж вони повинні оцінювати, а що – не оцінювати? Поширеною помилкою є те, що порівняння очного курсу з онлайн-версією курсу є корисною оцінкою. Цей тип оцінки, відомий як дослідження порівняння ЗМІ й масмедіа, не дає реальної цінності з таких причин:

По-перше, будь-який носій – це просто спосіб передачі інформації, а один носій за своєю суттю не є кращим чи гіршим за будь-який інший носій. По-друге, потрібно краще розуміти різні засоби масової інформації та те, як люди навчаються за допомогою різних засобів масової інформації, щоб розробити ефективні дослідження. По-третє, навіть у найкращому дослідженні порівняння ЗМІ є занадто багато незрозумілих змінних, щоб результати були достовірними та значущими [10].

Дослідники, які проводять дослідження порівняння засобів масової інформації, розглядають «ціле унікальне середовище і (мало) замислюючись над атрибутами та характеристиками кожного, потребами учнів чи психологічними теоріями навчання» [11].

Інші підходи до оцінки можуть бути корисними при цьому переході до В/ЕДН. Успіх дистанційного та онлайн-досвіду навчання можна виміряти різними способами, залежно від того, як «успіх» визначається з позиції даної зацікавленої сторони. З погляду викладачів, результати навчання студентів становили б першочерговий інтерес: «Чи здобули студенти передбачувані знання, навички та / або ставлення, які були в центрі уваги навчального досвіду?». Результати ставлення також можуть представляти інтерес для студентів і викладачів. Для студентів такі питання, як інтерес, мотивація та залучення безпосередньо пов'язані з успіхом учня, і тому

можливі різні фокуси оцінки. Для викладачів ставлення до онлайн-викладання та всього, що воно спричиняє, може вплинути на сприйняття успіху.

Такі програмні результати, як курс та ступінь завершення програми, охоплення ринку, інвестиції на викладацький час, вплив на процеси просування та перебування на посаді, є актуальними питаннями, пов'язаними з пропонуванням дистанційних курсів і програм. Нарешті, ресурси та стратегії впровадження – це можливі сфери оцінки, такі як: надійність обраних систем технологічного забезпечення; забезпечення та доступ до систем підтримки учнів; підтримка професійного розвитку викладачів з питань педагогіки та інструментарію в Інтернеті; питань

політики та управління; дистанційна розробка програми та забезпечення якості. Ці фактори можуть впливати на ефективність дистанційного та онлайн-досвіду навчання і можуть слугувати інформаційним матеріалом для розробки навчального досвіду та розробки та впровадження програми [12]. Ці рекомендовані напрямки оцінки стосуються добре спланованих зусиль на дистанційному або онлайн-навчанні, і можуть не відповідати справу В/ЕДН. Оцінка В/ЕДН вимагатиме більш широких питань, особливо під час первинного впровадження.

Далі, розглянемо, куди слід зосередити свою оцінку, пов'язану із зусиллями В/ЕДН (табл. 1).

Таблиця 1. Умови оцінки В/ЕДН

Контекстні оцінки	Вхідні оцінки	Процес оцінки	Оцінки продуктів
«Оцінити потреби, проблеми, активи та можливості, а також відповідні контекстуальні умови та динаміку»	«Оцінити стратегію програми, план дій, штатний розклад та бюджет щодо доцільності та потенційної економічної ефективності для досягнення цільових потреб та досягнення цілей»	«Моніторинг, документування, оцінка та звітування про виконання планів»	«Визначити та оцінити витрати та результати – передбачувані та ненавмисні, короткострокові та довгострокові»

У випадку В/ЕДН ЗВО, організації та установи можуть захотіти розглянути такі питання оцінки, як:

- З огляду на необхідність переходу на дистанційне навчання, які внутрішні та зовнішні ресурси були необхідні для підтримки цього переходу? Які аспекти контексту (інституційні, соціальні, державні) вплинули на доцільність та ефективність переходу? (контекст)

- Як взаємодія університету зі студентами, сім'ями, персоналом та місцевими та державними зацікавленими сторонами вплинула на сприйнятливую реакцію на перехід на В/ЕДН? (контекст)

- Чи була технологічна інфраструктура достатньою для задоволення потреб В/ЕДН? (вхід)

- Чи мав достатній потенціал допоміжний персонал університету для задоволення потреб В/ЕДН? (вхід)

- Чи був наш постійний професійний розвиток професорсько-викладацького складу достатнім для забезпечення В/ЕДН? Як ми можемо розширити можливості для негайного та гнучкого навчання, пов'язаного з альтернативними підходами до навчання та навчання? (вхід)

- Де викладачі, студенти, допоміжний персонал та адміністратори найбільше боролися з В/ЕДН? Як ми можемо адаптувати наші процеси для реагування на такі оперативні виклики в майбутньому? (процес)

- Якими були програмні результати ініціативи В/ЕДН (тобто коефіцієнти закінчення курсу, сукупний аналіз оцінок тощо)? Як можна вирішити проблеми, пов'язані з цими результатами, на підтримку студентів та викладачів, на які впливають ці проблеми? (продукт)

- Як зворотний зв'язок від учнів, викладачів та команд підтримки в університеті може інформувати про необхідність В/ЕДН у майбутньому? (продукт)

Оцінка В/ЕДН повинна бути більше зосереджена на контексті, вхідних даних та елементах процесу, ніж на продукті (навчання). Це не означає не оцінювати, чи відбулось навчання, чи в якій мірі воно відбулось, а підкреслює, що терміновість В/ЕДН і все, що потрібно буде здійснити за короткий проміжок часу, буде найбільш критичними елементами для оцінки під час цієї кризи.

Кожен, хто бере участь у різкому переході до навчання в Інтернеті, має усвідомлювати, що ці кризи та катастрофи також створюють стреси та перешкоди для життя студентів, персоналу і викладачів поза межами їхньої асоціації з університетом. Тож всю цю роботу краще робити з розумінням того, що перехід на В/ЕДН, швидше за все, не буде пріоритетом усіх залучених. Викладачам та адміністраторам рекомендується врахувати, що студенти можуть не зможти відразу відвідувати курси. Як результат, асинхронні дії виглядають більш розумними, ніж синхронні. Слід враховувати гнучкість із зазначенням термінів призначення в рамках курсів, курсової політики та інституційної політики. Як приклад високого рівня, Міністерство освіти США пом'якшило деякі вимоги та політику щодо COVID-19 [13].

Загроза COVID-19 спричинила деякі унікальні проблеми для ЗВО в усьому світі. Всім залученим сторонам – студентам, викладачам та персоналу необхідно зробити надзвичайні дії щодо проведення курсів і навчання, які ще ніколи не зустрічались у такому масштабі. Впровадження В/ЕДН є конче необхідним для підтримання безперервності навчання. Також важливо не прирівнювати В/ЕДН до онлайн-навчання, а завдяки ретельному плануванню адміністрація ЗВО може оцінити свої зусилля, дозволяючи тим, хто бере участь, виділити сильні

сторони та виявити слабкі місця, щоб бути краще підготовленими на випадок майбутніх потреб щодо впровадження В/ЕДН.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Hodges, C., Moore, S., Lockee, B., Trust, T. and Bond, A. The Difference Between Emergency Remote Teaching and Online Learning // *EDUCAUSE Review*. March 27, 2020. URL: <https://er.educause.edu/articles/2020/3/the-difference-between-emergency-remote-teaching-and-online-learning> . Retrieved 25.10.2020.
2. "Information for Ohio State University Students, Faculty and Staff," The Ohio State University. URL: <https://safeandhealthy.osu.edu/>, Retrieved 25.10.2020
3. Wexner Medical Center; "President Eisgruber Updates University on Next Steps Regarding COVID-19 to Ensure Health and Well-Being of the Entire Community," Princeton University. URL: <https://www.princeton.edu/news/2020/03/09/president-eisgruber-updates-university-next-steps-regarding-covid-19-ensure-health> . Retrieved 29.10.2020.
4. Everett Community College. URL: <https://www.everettcc.edu/> . Retrieved 27.10.2020.
5. "Coronavirus and Higher Education Resources," Bryan Alexander blog, March 17, 2020. URL: <https://bryanalexander.org/coronavirus/coronavirus-and-higher-education-resources/> . Retrieved 30.10.2020.
6. Branch, R.M. and Dousay, Tonia A. "Survey of Instructional Design Models," Association for Educational Communications and Technology (AECT), 2015. URL: https://aect.org/survey_of_instructional_design.php . Retrieved 26.10.2020.
7. Means, B., Bakia, M. and Murphy, R. *Learning Online: What Research Tells Us about Whether, When and How* (New York: Routledge, 2014). URL: <https://www.routledge.com/Learning-Online-What-Research-Tells-Us-About-Whether-When-and-How-1st-Means-Bakia-Murphy/p/book/9780415630290> . Retrieved 22.10.2020
8. Head, J.T., Lockee, B.B. and Kevin M. Oliver, K.M. "Method, Media, and Mode: Clarifying the Discussion of Distance Education Effectiveness," *Quarterly Review of Distance Education Effectiveness*, 3, no. 3 (2002): 261–68. URL: <https://eric.ed.gov/?id=EJ657870> . Retrieved 28.10.2020.
9. UDL ON CAMPUS. Universal Design for Learning in Higher Education. Universal Design for Learning (UDL) URL: http://udloncampus.cast.org/page/udl_landing . Retrieved 25.10.2020.
10. Surry, D.W. and Ensminger, D. "What's Wrong with Media Comparison Studies?" // *Educational Technology* 41, no. 4 (July–August 2001). URL: https://www.researchgate.net/publication/284508014_What's_wrong_with_media_comparison_studies . Retrieved 20.10.2020.
11. Lockee, B., Moore, M. and Burton, J. "Old Concerns with New Distance Education Research," *EDUCAUSE Quarterly* 24, no. 2 (2001): 60–68. URL: <https://er.educause.edu/media/files/articles/2001/6/eqm0126.pdf?la=en&hash=B86774956A6544B8A920AB78C1121F738FDB76FB&hash=B86774956A6544B8A920AB78C1121F738FDB76FB> . Retrieved 25.10.2020.
12. Moore, M., Lockee, B. and Burton, J. "Measuring Success: Evaluation Strategies for Distance Education," *EDUCAUSE Quarterly* 25, no. 1 (2002): 20–26. URL: <https://er.educause.edu/media/files/articles/2007/7/eqm0213.pdf?la=en&hash=0CC86ED49D41E119C026E94A742C1F74DEDB5649&hash=0CC86ED49D41E119C026E94A742C1F74DEDB5649> Retrieved 19.10.2020.
13. "Guidance for Interruptions of Study Related to Coronavirus (COVID-19)," *Federal Student Aid, Information for Financial Aid Professionals (IFAP)*, March 20, 2020. URL: <https://ifap.ed.gov/electronic-announcements/030520Guidance4interruptionsrelated2CoronavirusCOVID19> . Retrieved 29.10.2020.